

Voorstel uitbreiding bebouwingsmogelijkheden Weidevereniging Woldhof

25-9-2025

Inleiding

De weidevereniging Woldhof is ontstaan uit een groep mensen met veelal een boeren achtergrond of opvoeding. Zij gingen in het nieuwe dorp Zeewolde hun toekomst opbouwen, maar wilden het boerenleven en de liefde voor dieren niet missen. Gelukkig kregen zij van de Gemeente Zeewolde alle medewerking en werd er in het, toentertijd, nog kale dorp een plek aangewezen waar dit plan gerealiseerd kon worden. We praten hier over het jaar 1986-1987 !

De pioniers van toen hadden vooral koeien en schapen en soms een pony of paard. Over dierenwelzijn in relatie tot de huisvesting van de dieren werd in die tijd iets anders gedacht dan nu. Er waren geen richtlijnen voor de grootte van stallen en dergelijke. Het was toen zelfs nog gebruikelijk dat paarden en pony's aangebonden in een stand stonden. Dat wil niet zeggen dat dit zo op de weidevereniging er aan toe ging, maar wel dat in de tijdgeest van toen er anders naar gekeken werd. Ook aan de bebouwing en het aanzicht ervan werden niet veel eisen gesteld.

Inmiddels zijn we meer dan 36 jaar verder, en bestaat onze weidevereniging nog steeds uit een groep mensen met liefde voor dieren. Een enkel lid van toentertijd is nog steeds actief op de dierenweide. Echter er is wel wat veranderd. Het houden van koeien komt nu nog nauwelijks voor. Wel zien veel paarden, pony's (in alle maten), kippen, geiten, schapen, katten, konijnen en zelfs een varken. Ook hebben we een lid gehad met hertjes en zijn er in het verleden kalkoenen gehouden. Eén van de uitgangspunten van de vereniging is het streven naar diversiteit in diersoorten.

Verder is er meer veranderd. We hebben in de loop van de jaren te maken gehad met allerlei uitbraken van virussen en andere ziektes waardoor er van rijksoverheid verplichtingen kwamen om de dieren niet te vervoeren, in quarantaine te plaatsen, af te schermen of op te hokken. Denk aan vogelgriep, blauwtongvirus, droes etc. Dit soort maatregelen vraagt iets van de huisvesting van de dieren. Maar ook in de wet- en regelgeving is in de loop van de jaren het één en ander veranderd.

Daarnaast, en niet onbelangrijk, heeft de dierenweide een belangrijke functie in de gemeenschap en het vergroten van de leefbaarheid. Niet alleen de leden en hun gezinnen genieten van het hobbymatig houden en verzorgen van de dieren. Dagelijks zien we (groot) ouders, gastouders en medewerkers van kinderdagverblijven langs de verschillende dierenweides wandelen en genieten. Maar ook de wat oudere kinderen, vooral de 'paardenmeisjes' zijn hier zeer regelmatig te vinden. En natuurlijk is het extra genieten in het voorjaar wanneer de lammetjes, geitjes en veulentjes ronddartelen.

<https://www.zeewolde-actueel.nl/nieuws/algemeen/277350/op-zoek-naar-lammetjes>

Ook buiten in Zeewolde is dit bijzondere plekje ontdekt en heeft er een leuk artikel in het tijdschrift Boerenvee (<https://www.boerenvee.nl/>) gestaan. Zie voor het artikel bijlage 1.

In dit document doen de leden een voorstel met onderbouwing voor aanpassing van de huidige bouwregels op de dierenweide. Dit met het oog op het dierenwelzijn, de veiligheid, de aantrekkelijkheid van de omgeving en de door de vereniging gewenste diversiteit van diersoorten.

Dierenwelzijn en huisvesting

Hobbydieren zijn landbouwdieren die in kleine aantallen en zonder commercieel doel worden gehouden. Bijvoorbeeld schapen, geiten, runderen, varkens en kippen. De huisvesting van hobbydieren moet aan een aantal eisen voldoen. In het Besluit houders van dieren (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0035217/2023-10-07>) staan de volgende relevante bepalingen:

- De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
- Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
- Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.
- De houder van een dier dat in een gebouw of kooi wordt gehouden, draagt er zorg voor dat het dier daaruit niet kan ontsnappen.
- Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;

De Wet dieren en het Besluit houders van dieren vormt dus de juridische grondslag voor de eisen waaraan de huisvesting moet voldoen, echter hierin zijn geen specifieke regels te vinden over de noodzakelijke afmetingen van de huisvesting van de diverse hobbydieren.

Hoe groot moet dan een stal of hok voor een hobbydier zijn?

Het landelijk informatie centrum gezelschapsdieren geeft richtlijnen voor afmetingen van huisvesting van dieren per soort. <https://www.licg.nl/weidedieren/>.

De richtlijnen die het landelijk informatie centrum gezelschapsdieren hanteert voor paarden en pony's sluiten aan bij de richtlijnen van de Sectorraad Paarden. De Gids voor Goede Praktijken bevat geen wettelijke verplichtingen maar de NVWA gebruikt deze gids wel bij het handhaven van de Wet dieren en onderliggende regelgeving, zoals het Besluit houders van dieren. Voor paarden wordt een minimale afmeting van 3,5 bij 3,5 m aanbevolen. Voor de plafondhoogte geldt: hoger is beter vanwege veiligheid (bij een lager plafond kan hoofdletsel ontstaan als een paard steigert) en ventilatie (bij een hoger plafond vindt meer luchtcirculatie boven de box plaats).

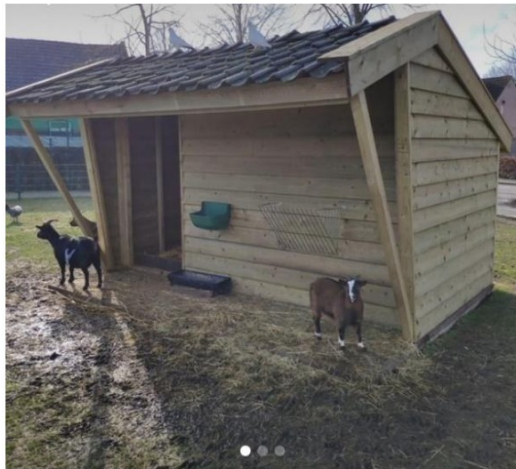
Een groot paard vereist ook een grotere stal. Maar steeds vaker hanteren paardenhouders een standaardmaat van 4 bij 4 m. Kijken we over de grens dat schrijft de wetgeving in België voor dat je per paard over 30 m² ruimte moet beschikken: 15 m² stal en 15 m² opslag.

Uitgaande van 2 paarden op een weide, wat regelmatig voorkomt omdat het kuddedieren zijn en daarom het minimum aantal wat bij het houden van paarden of pony's gewenst is, is er met de huidige regels van het bestemmingsplan geen ruimte meer voor het houden van andere dieren op één kavel.

Zelfs het houden van een paar kippen is niet mogelijk. We zien de laatste jaren vanwege de volgriep regelmatig dat de kippen opgehokt moeten worden of tenminste afgeschermd moeten zijn. Dat betekent dat een ruime kippenren of volière noodzakelijk is, wil je de dieren bewegingsvrijheid geven.

Op basis van de richtlijnen is voor één kip minimaal 3 m² nodig (nachthok en ren/afscherm), voor een schaap, geit of varken 2 m² voor alleen een hok, en voor één konijn van 2 m² (hok en ren). Hieronder enkele voorbeelden van huisvesting en uitloopmogelijkheden voor hobbydieren.

Veiligheid en aantrekkelijkheid

Het huidige bestemmingsplan Centrale Groene Zone en Krachtenveld dateert uit 2012. Op basis van een voorstel uit 2008 is in dit bestemmingsplan opgenomen dat per kavel in totaal maximaal 50 m² aan bebouwing toegestaan is, opgebouwd uit 30 m² gebouw ten behoeve van een stal en 20 m² overkapping.

Daarnaast mag vergunningvrij een ander bouwwerk in voor- of achtererfgebied geplaatst worden, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:

- niet hoger dan 1 m, en
- de oppervlakte niet meer dan 2 m².

Dit betekent dat er naast 2 stallen geen mogelijkheden zijn voor het plaatsen van kippenrennen, volieres, wat grotere konijnenhokken of (schuilhokken) hokken voor schapen of geiten.

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven is er behoefte aan meer ruimte voor huisvesting van de dieren. Dit vanwege de laatste inzichten die gelden voor dierenwelzijn. Maar ook vanwege het feit dat de Woldhof streeft naar diversiteit in de diersoorten op de dierenweides.

Maar er is ook behoefte aan meer opslagruimte voor zadels en tuig, machines, gereedschappen en foerage. De open constructie van een overkapping zorgt niet alleen eerder voor een rommelige aanblik, maar is inbraakgevoeliger. Vanuit het oogpunt van veiligheid is meer afgesloten ruimte gewenst zodat het minder aantrekkelijk wordt voor ongenodigde gasten. Het gaat hierbij niet alleen om diefstal, het is, erg genoeg, ook voorgekomen dat dit als een slaap of hangplek is gebruikt. De risico's zitten dan vooral in brandgevaar als het iemand betreft die rookt (m.n. in combinatie met het gebruik van alcohol of drugs).

Ook voor de aanwonenden lijkt het ons aantrekkelijker dat de gereedschappen, machines en voer in een afgesloten ruimte geplaatst kunnen worden zodat het aanzicht vanuit de achtertuinen rustiger wordt.

Voorgestelde uitbreiding

Bijgaand een situatieschets van de weides en de vastgestelde bouwvlakken. Voorgesteld wordt om binnen het bouwvlak maximaal 77m² aan bebouwing toe te staan.

Onder bebouwing verstaan we stallen, opslagruimtes, overkappingen en overige dierenhokken. Om de kleinschaligheid te waarborgen en de bebouwing niet te kolossaal te maken is daarbij het idee om het hoofdgebouw op maximaal 50m², met een maximale hoogte van 4 meter te stellen. Dat komt overeen met de huidige bebouwing 30m² en 20m², maar dan de overkapping aan vier zijden gesloten. Verder maximaal 15m², met een maximale hoogte van 2,5 meter aan overige stalletjes / hokken / overdekte ren voor kippen, konijnen, geiten, pony's of schapen. En daarnaast de mogelijkheid om een overkapping van 12m² met een maximale hoogte van 4 meter te plaatsen bedoeld als zonwering of het drooghouden van machines zoals een kleine tractor of maaimachine.

De onderbouwing voor dit voorstel treft u hieronder aan.

Situatie overzicht.

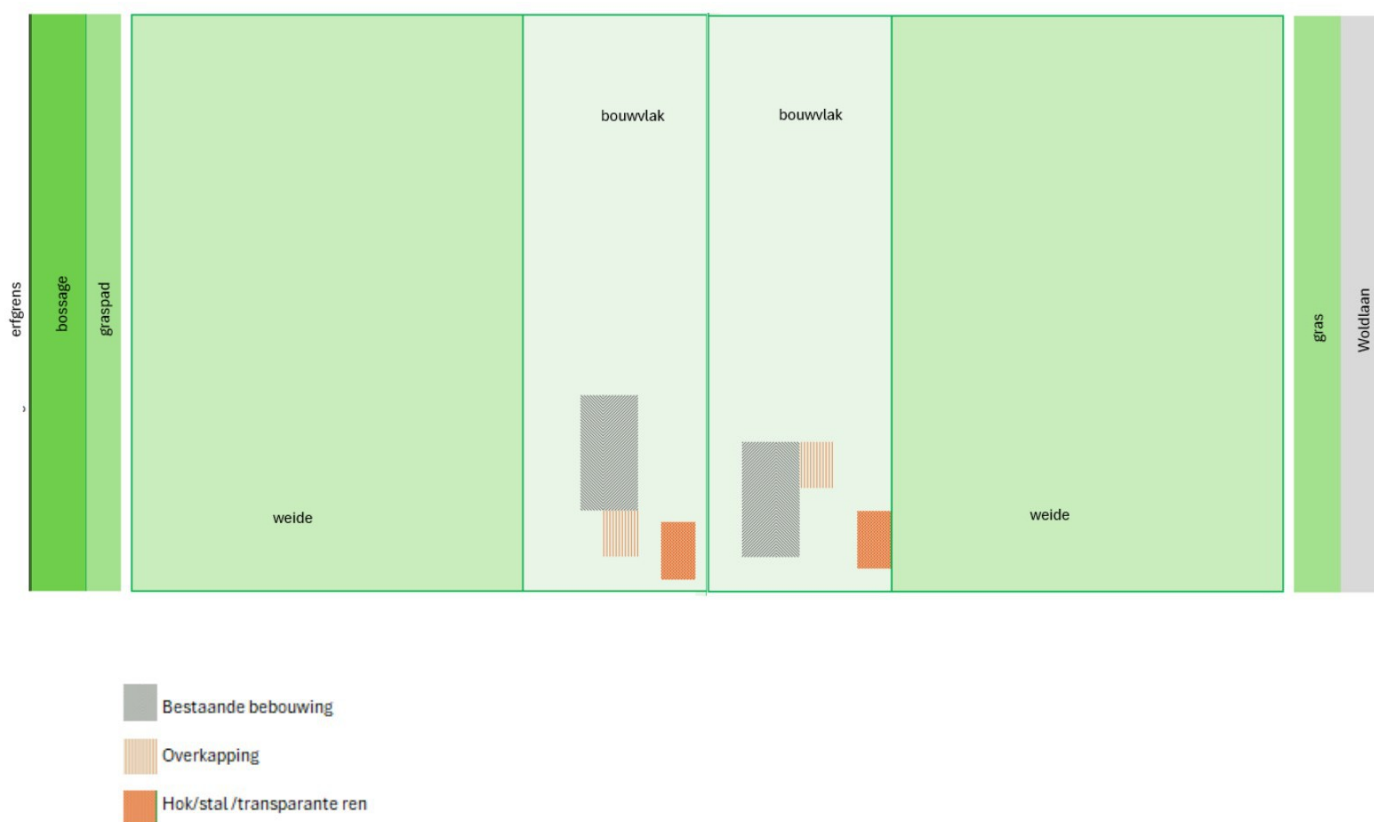

Onderstaand een aantal voorbeelden van het aantal dieren wat gehuisvest kan worden rekening houdend met de geadviseerde verblijfsruimte.

Voorbeeld verblijfsruimte per diersoort (advies):	Verblijfsruimte in m2 per dier	Aantal dieren	Totaal m2
Paarden/koeien m2	16	2	32
Schapen/Geiten/varken/pony m2	2	2	4
Kippen/gevogelte nachthok incl. ren/afscherm m2	3		0
Konijnen, incl. ren m2	2	4	8
Opslag hooi/stro/voer/ verzorgingsmiddelen / gereedschap/machines e.d.			18
Schuil mogelijkheden zon/regen/wind (overkapping)			12
Totaal M2:			74

Voorbeeld verblijfsruimte per diersoort (advies):	Verblijfsruimte in m2 per dier	Aantal dieren	Totaal m2
Paarden/koeien m2	16	3	48
Schapen/Geiten/varken/pony m2	2		0
Kippen/gevogelte nachthok incl. ren/afscherm m2	3		0
Konijnen, incl. ren m2	2		0
Opslag hooi/stro/voer/ verzorgingsmiddelen / gereedschap/machines e.d.			18
Schuil mogelijkheden zon/regen/wind (overkapping)			12
Totaal M2:			78

Voorbeeld verblijfsruimte per diersoort (advies):	Verblijfsruimte in m2 per dier	Aantal dieren	Totaal m2
Paarden/koeien m2	16	2	32
Schapen/Geiten/varken/pony m2	2	1	2
Kippen/gevogelte nachthok incl. ren/afscherm m2	3	4	12
Konijnen, incl. ren m2	2		0
Opslag hooi/stro/voer/ verzorgingsmiddelen / gereedschap/machines e.d.			18
Schuil mogelijkheden zon/regen/wind (overkapping)			12
Totaal M2:			76

Uitgaande van de maximale bebouwing van 77m2 is dit een mogelijke invulling van een perceel. Het bebouwde deel is slechts +/- 3 % van het perceel.

De Woldhof beschikt over 22 weides welke een oppervlakte hebben van een kwart hectare. Twee daarvan hebben de grootte van een halve hectare.

Weidevereniging de Woldhof: geboren uit liefde voor dieren

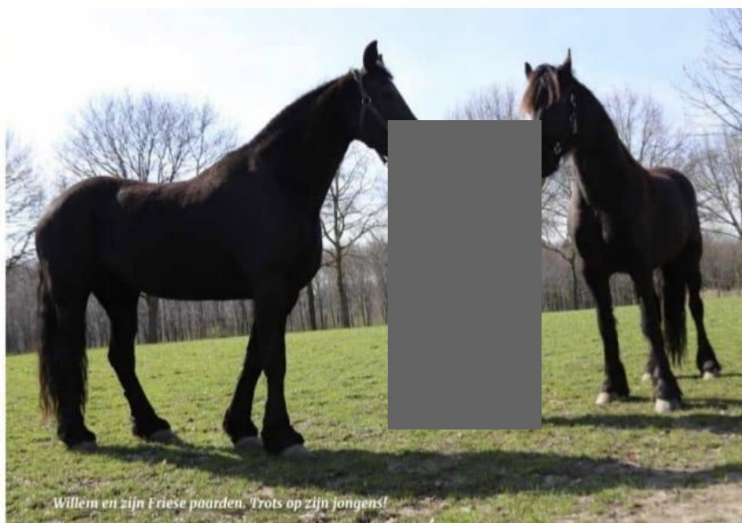
Halverwege de jaren '80 namen de eerste inwoners hun intrek in Zeewolde. Toen nog een nieuw dorp in aanbouw in het zuidoosten van Flevoland. In de buitengebieden woonden en werkten agrariërs en hun gezinnen. Willem Dijkstra was één van de eerste inwoners van Zeewolde en mede initiatiefnemer van de Weidevereniging Het Woldhof.

An de Woldlaan in Zeewolde vind je bij binnenkomst eerst enkele volkstuinen en vervolgens diverse weides met voornamelijk paarden en pony's. Bij iedere weide staat een kleine of iets grotere stal, welke dienen als dierenverblijf en opslag van stro, hooi, voer en materialen die nodig zijn om de dieren te verzorgen. Helemaal achteraan op een iets groter perceel staat de stal van Willem Dijkstra en zijn Friese paarden. In de stal ligt niet alleen foerage, maar ook een tractor en een menwagen. Wanneer Willem begint te vertellen, valt gelijk op dat hij met een accent praat. Ondanks dat hij al sinds 1984 in Flevoland woont, is duidelijk dat zijn roots in Friesland liggen. "In 1984 was ik één van de eerste bewoners van Zeewolde. Ik ben vanuit Friesland naar Flevoland gekomen en ging aan het werk

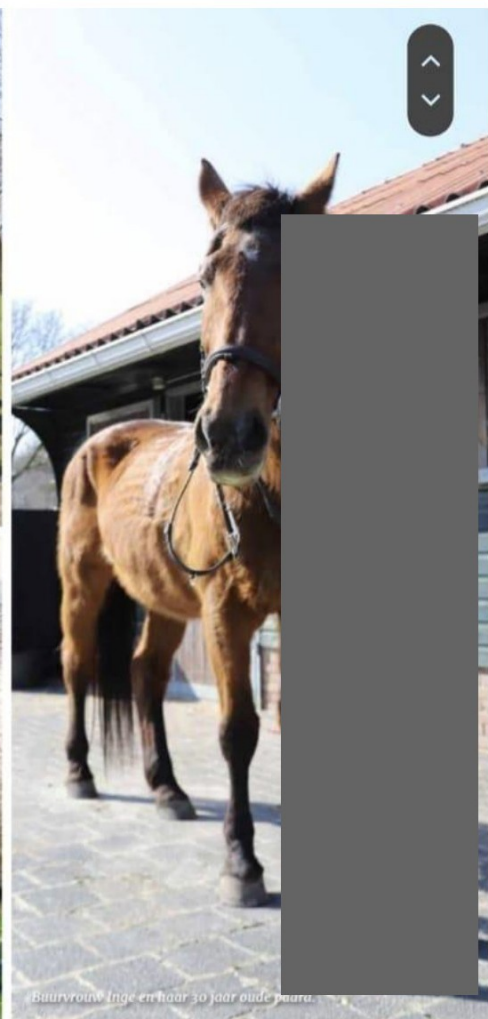
als gemeenteambtenaar. Al gauw begon ik, met mijn agrarische achtergrond, het boerenleven te missen, vooral de beesten. En ik was niet de enige. Met een groepje mensen, allen met liefde voor de dieren, hebben we de weidevereniging opgericht, een plannetje gemaakt en deze ingediend bij de Gemeente Zeewolde."

Het heeft even geduurd voordat de weidevereniging van de Gemeente een stukje grond kreeg, maar na zo'n 2 jaar werd het geduld van de indieners beloond. "We kregen toen een plek aangewezen waar we ons plannetje konden uitvoeren. Zeewolde was toen nog amper bebouwd. Inmiddels is het een volwassen dorp met alle voorzieningen die je je maar kunt wensen. Het dorp is gegroeid en zal mogelijk ook blijven groeien. De weidevereniging blijft de huidige grootte behouden. Groei is niet mogelijk omdat er gewoonweg geen ruimte voor is."

Willem en zijn Friese paarden. Trots op zijn jongens!

Buurvrouw Inge en haar 30 jaar oude paard.

Van schapen tot Friese paarden

In de tijd dat [redacted] een stukje land kreeg toegewezen begon hij met het houden van schapen, maar die hebben inmiddels plaatsgemaakt voor andere dieren. "Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Van huis uit ben ik toch meer een koeien-man dan een schapen-man. Ik heb een voorkeur voor grote, stevige koeien. Er hebben dan ook verschillende rassen in de wei gelopen hier. Kleine koppels, passend bij de oppervlakte van de weide. Het begon met Limousines, daarna kwamen er nog Belgische Witblauw, Blonde d'Aquitaine, Marchigiana en Verbeterd Roodbont. De regelgeving maakte het echter steeds moeilijker om hier rundvee te houden. Om die reden ben ik me gaan verdiepen in andere soorten vee. Al gauw kwam ik bij het Friese paard. Een mooi ras om te zien met een goed en vriendelijk karakter."

[redacted] wilde graag de paarden voor de kar spannen. Samen met zijn vrouw volgde hij meerdere men-cursussen en haalde zowel voor de één-span, de tweespan en de vierspan zijn men diploma.

"Vier paarden mannen is best zwaar. Daarnaast was vier paarden huisvesten, vanwege de ruimte, ook geen optie. We hebben daarom gekozen voor twee paarden. Samen met mijn vrouw maak ik met enige regelmaat in ritje in de omgeving. Rondom de weidevereniging zijn voldoende mogelijkheden om een mooi tochtje te maken."

In het begin waren er meer leden die op hun weide koeien hadden lopen. In de loop der jaren is dat veranderd en zijn er nu vooral weides met paarden en pony's. Er zijn ook steeds meer vrouwelijke leden bij gekomen.

Lidmaatschap Weidevereniging

Op dit moment is er een wachtlijst voor het verkrijgen van een weide. Lidmaatschap van de vereniging kan alleen verkregen worden wanneer men inwoner van Zeewolde is. Huidige leden die buiten de Gemeente Zeewolde gaan wonen, zijn dan ook verplicht om hun weide terug te geven aan de vereniging. "Er zijn veel aspirant leden die graag een eigen weide willen. Het is

echter niet voor iedereen weggelegd. Het hebben van dieren vraagt om toewijding en veel tijd. Een dier vraagt dagelijkse verzorging. Op vakantie gaan is er niet bij of je moet al iemand hebben die jouw dieren kan verzorgen. Bij ziekte geldt hetzelfde. Daarnaast is er ook de financiële kant. Wat dacht je van het omheinen van je stukje grond, het plaatsen van een stal of ander dierenverblijf en dan uiteraard de kosten voor voer, onderhoud van het perceel en de dierenarts. En die kosten nemen alleen maar toe want, net als al het andere, wordt ook het houden van dieren steeds duurder."

Wie eenmaal een weide toegewezen heeft gekregen is zelf verantwoordelijk voor het vee en het erf. "De weides worden gepacht van de vereniging. Je bent vrij in je keuze als het gaat om welk ras jij op je weide wil laten lopen. Het is wel de bedoeling dat jouw dieren op jouw weide blijven. Een bijpassende omheining of ren is dan wel van belang. We hebben al eens iemand met hertjes gehad, erg leuk voor de variatie, maar voor de rest heb je er niet zo heel veel aan. Verderop lopen er nog wel geitjes, een paar schapen en wat kippen. Er is zelfs nog één die zo nu en dan wat koetjes heeft lopen."

Noaberschap

"Iedereen heeft hier zijn eigen weite met zijn eigen dieren. Over het algemeen is iedereen met zijn eigen dieren bezig. Uiteraard doen er zich wel eens situaties voor waarbij je wel

wat hulp van een ander wel kunt gebruiken. Ik heb in mijn schuur een tractor staan. Altijd gemakkelijk wanneer je wat balen stro moet verplaatsen. Of wat dacht je van een overleden dier dat weggebracht moet worden. Ook bij ziekte van de dieren of van de eigenaren staan we voor elkaar klaar. Zien we iets bijzonders op de weide van een buurman of buurvrouw dan waarschuwen we elkaar ook even."

In de wei naast dat van Willem loopt een varken en meerdere konijnen. Buurvrouw Inge is even weggeweest op het 30 jaar oude paard dat nog steeds plezier heeft aan het lopen en een echte allemansvriend is met een super lief karakter. "Die konijnen, dat is wel bijzonder. Dat was eigenlijk niet helemaal de bedoeling. Er was er eentje gevonden en die hebben we opgevangen. Is er eentje, dan kan er ook nog wel een tweede bij. Voor de afwisseling is het ook leuk. Het varken is af en toe wat knorrig en eigenwijs, maar ook een lief en leuk beestje."

Stukje ontspanning

Willem heeft een agrarische achtergrond. Dit geldt echter niet voor alle leden, voor de meesten is het houden van dieren echt vanuit hobby en passie, zonder enige (beroepsmatige) ervaring in die sector. "Zo was er een politieagent die woonde in Zeewolde en werkte in Utrecht. Hij vond in de dierenweide een stukje ontspanning naast zijn spannende en intensieve werk. Ook voor mij is het een stukje ontspanning en een mooie bezigheid. Ik hoop dat ik dit nog jaren kan en mag blijven doen!" ■

Tekst en foto's: Jolanda Brouwer